

# A RÉGI JÓ PEST

## A RENDŐRSÉG RÉGI JELENTÉSEIBEN

### AZ ALKOTMÁNYOS ÉLET UJJÁSZÜLETÉSE.

Április 8-án tartotta meg Pest vármegye az alkotmányos életben az első közgyűlést és ünnepelte az alkotmányos élet ujjászületését. Rövidesen megjelent az új kormány által kinevezett főispánok névsora. Pest megye főispánja Gullner Gyula lett.

Április 29-én megkezdődtek a képviselőválasztások, amelyek május 8-ig tartottak. A pártok számaránya a következő lett: függetlenségi párt 240, alkotmánypárt 67, néppárt 32, pártokivüli 22, demokrata 3. A többi mandátum a nemzetiségi és a kisebb pártok között oszlott meg.

Május 21-én összeült az alkotmányos képviselőház. Szappanos István korelnök nyitotta meg az ülést, a főrendiház ülésén Zichy Nándor gróf elnökölt.

### TRÓNBSZÉD A KIRÁLYI VÁRBAN.

Másnap a király a budai Várban trónbeszéddel nyitotta meg az országgyűlést. A trónbeszédben a király fájdalommal emlékezett meg a közelmúlt eseményeiről és hálát adott az isteni gondviselésnek, hogy az áldatlan félreértések eloszlottak. A király a törvény- és jogfolytonosság uralmának fenntartását jelölte meg követendő utnak. A trónbeszéd az egész országban lelkes örömet keltett.

Május 26-án a képviselőház elnökévé ismét Justh Gyulát választották, alelnökké Náray Lajost és Rakovszky Istvánt. Rövidesen megkezdődött a képviselőház érdemleges tárgyalása.

Június 5-én a képviselőház elfogadta az indemnitást és megszavazta a véderő provizóriumot, majd megszavazta az 1906. évi ujoncokat.

### TÜNTETÉS A BÉCSI MAGYAR HÁZ ELLEN.

Június 9-én összeült a delegáció Bécsben. A következő napon a bécsi keresztényszocialisták tüntetést rendeztek a bécsi magyar ház előtt. A tömeg, amelyet Lueger bécsi polgármester hívei bujtogattak fel, vad tüntetést rendezett Magyarország ellen. A magyar ház ablakait kövekkel beverték. A bécsi rendőrség vetett véget a tüntetésnek. A király magához kérte Wekerlét és meg-

botránkozásának adott kifejezést a magyar-ellenes tüntetés miatt.

A nemzeti ellenállás és az azzal járó izgalom ezzel véget ért.

A kormány egymásután vonta vissza a darabontkormány rendeletét. Kristóffy belügyminiszter, mint említettük, március 21-én betiltotta a lapok utcai árusítását, március 19-én pedig feloszlatta a Saskört. Április 12-én megjelent Andrassy belügyminiszter rendelete, amelyben visszaadta a lapok kolportázsjogát és hatályon kívül helyezte a Saskör feloszlátását.

Nyugvópontra került Rudnay és az Országos Kaszinó között felmerült konfliktus és elintéződött a budapesti főkapitányi állás kérdése.

Az Országos Kaszinóban, mint említettük, kizárási mozgalom indult meg Rudnay Béla ellen, mert a vármegyházról hurcoltatta ki Gullner Gyulát, az Országos Kaszinó egyik igazgatóját. Rudnay bejelentette kilépését a kaszinóból és a választmány a kérdést levette a napirendről. Később Rudnay a királytól megkapta a Szent István-rendet.

### BODA DEZSÓ AZ ÚJ FŐKAPITÁNY.

1906. március 23-án a király Boda Dezsőt nevezte ki főkapitánynak. Amint a koalíciós kormány uralomra jutott, rögtön megindult az aknamunka Boda ellen és eltávolítását kérték. Bodának azonban igen nagy érdemei voltak a rendőrségen, azonkívül köztudomású volt, hogy Debrecenben tapintatosan viselkedett. Bodának szolgálatait a legmagasabb helyen is elismerték és Ferenc József király személyesen interveniált a kormány-nál Boda főkapitánysága mellett. Így azután az új kormány is megerősítette a főkapitányi székhelyt.

1906 július 14-én a képviselőház megkezdte a költségvetés tárgyalását és a parlamentben normális ülésezés és tárgyalás folyt. Október 18-án a király a kormány előterjesztésére Benczur Gyulát, a kiváló festőművészt, a főrendiház tagjává nevezte ki.

A vármegyházban és a fővárosban is beállott az alkotmányos élet. Május 12-én főpolgármesterré választották Fülepp Kálmánt, június 12-én lett polgármester Bárczy István, június 25-én alpolgármester Vaszi-

### KÜLFÖLDÖN KÉSZÜLT A TULIPÁN-JELVÉNY.

Márciusban, amikor a darabontkormány egymásután követte el az erőszakoskodásokat, megindult Budapesten a tulipánmozgalom. A mozgalom célja az volt, hogy a magyarok bojkottálják minden külföldi árut és csak hazai árut vásároljanak. A tulipán, a magyar virág, volt a szimbóluma a magyar gazdasági mozgalomnak. A tulipánmozgalom ele természetesen Ausztria ellen irányult. Az Ausztriából jövő iparcikkeket akar-  
ták elsősorban bojkottálni. A tulipánmozgalom nagyon népszerű lett. Napok alatt meghódította az egész országot, úgy hogy április 21-én mánások és mánásasszonyok jelenlétében megalakult az Országos Tulipán Szövetség. A hölgyek tulipánnal díszített ruhákban és jelemezekben jelentek meg, a férfiak gomblyukukban élő tulipánt, vagy tulipánjelvényt viseltek. A tulipánmozgalom azonban szalmaláng volt és csakhamar kialudt. Bukását siettetve az a teleplezés, hogy a tulipánjelvényeket Csehszlovákiában csináltatták. Csehszlovákia akkoriban még Ausztriához tartozott és így a cseh áru is vonatkozott a tulipánmozgalom bojkottjára. Országos botrány és nevetés kísérte a teleplezést és a tulipánmozgalom elaludt.

### HAZAHOZZÁK RÁKÓCZI HAMVAIT.

A koalíciós kormány uralomra jutásával aktuálisá vált Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazaszállítása. Thaly Kálmán, a függetlenségi politikus és kiváló történetíró, aki különösen sokat foglalkozott Rákóczi Ferenc szabadságharcának történetével, már évekkel ezelőtt mozgalmat indított, hogy a Rodostóban eltemetett hamvakat hazai földben helyezték el. Hosszu ideig sikertelenül küzdött, végre a koalíciós kormány uralomra jutása megvalósíthatta régi álmát.

1906. október 16-án Wekerle Sándor miniszterelnök megjelent a királlyal és előterjesztést tett Rákóczi hamvainak hazaszállításáról és a Rákóczi díflamáló 1715-ös törvény eltörléséről. Wekerle előterjesztése nem meglepetésszerűen érte a királyt. Már előzőleg hosszas tárgyalások folytak az ügyről és a kamarilla a leghatározottabban ellenezte. Ferenc József azonban nem hallgatott a gancsokodókra. Wekerle előterjesztéséhez hozzájárult.

A királyi hozzájárulás alapján Wekerle október 19-én a képviselőházban beterjesztette a törvényjavaslatot. Az egész képviselőház ünnepelte a beszédet. Október 29-én a képviselőház megszavazta a Rákóczi-törvényt és másnap a főrendiház. A megszavazott törvényjavaslatokat a király azonnal szentesítette.

Október 24-én indult el Konstantinápolyból a Kelet nevű hajó a száműzettek ham-

vaival. 25-én ért a hajó Konstanzába, ahol a hamvvedreket vonatra tették.

Október 27-én érkeztek a hamvak Orsován magyar földre. Gyászlepellet fakart kú-lönkocsiban helyezték el a hamvvedreket, Orsován a Rákóczibizottság nevében Thaly Kálmán átadta a hamvakat a kormány képviselőjének. Orsovára érkezett Wekerle miniszterelnök, Apponyi kultuszminiszter és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter. A kormány tagjai nagy ünnepélyességgel vették át a hamvakat és a vonat Magyarország területén harangzugás között, ünnepelő küldöttségek sorfala között gördült Budapest felé.

### RÁKÓCZI FEJEDELEM BEVONUL BUDAPESTRE.

1906. október 28-án érkezett meg a hamvakat szállító vonat Budapestre. Impozáns menetel, fejedelmet megillető pompával és tisztelettel fogadta Budapest a szent hamvakat. Jelen volt a kormány valamennyi tagja, a képviselőház, a főrendiház és az egész papság. Az utvonalon a fővárosi iskolák növendékei állottak sorfalat.

A menetet Hadik János gróf vezette díszmagyarban, csatlósokkal kísért hófehér lovon. A hamvakat három kocsi hozta. Az első kocsin helyezték el Rákóczi Ferenc és fia, valamint a fejedelem édesanyja, Zrínyi Ilonának hamvvedreit. A második kocsin Bercsényi Miklós, Esterházy Antal és Sibrik Miklós kuruc generálisok hamvai voltak. A harmadik kocsi hozta Thököly Imre hamvait. A menet a Keleti pályaudvarról a Kerepesi-úton át haladt a Károly-körútra. A hatalmas nagy felainást kellett, hogy a hamvakat tartalmazó kocsik után két osztrák-magyar uniformisba öltözött tiszt lépkedett. Sibrik Miklós egykori kuruc generális leszármazottai, a két Sibrik testvér, a hadseregben szolgáltak. Egyik őrnagy, a másik százados volt. Ferenc József király engedélyt adott két tisztjének, hogy ősiük hamvainak temetésén, mint hozzátartozók, résztvehessenek.

A hamvakat szállító kocsik a Deák-téri evangélikus templomnál megálltak. Itt le-emelték Thököly Imre hamvvedreit és a templomban helyezték el. A menet ezután tovább folytatta útját a Váci-körúton a Bazilikához, ahol az előre elkészített ravatalra helyezték a többi hamvvedreit.

A közönség délután négy óráig megtekint-hette a bujdosók hamvait és azután a vedreket ismét nagy ünnepélyességgel elszállították. Október 29-én helyezték el a kassai dombban Rákóczi Ferenc, József fiának, Zrínyi Ilonának, Esterházy Antalnak, Bercsényi Miklós és Sibrik Miklós hamvait. Október 31-én a kés-márki evangélikus templom kriptájában helyezték el Thököly Imre hamvait.

A következő év január 10-én a bevonulás emlékére a Kerepesi-úton elneveztek Rákóczi-utnak, a Csömörut pedig Thököly-utnak. (Folytatjuk.)

# AZ ÓRA KETYEG...

IRTA VALENTINE WILLIAMS  
REGÉNY FORDITOTTA ZIGÁNY ÁRPÁD

Május 17. — Esküdszéki tárgyalás. Manderton-nal együtt én is ott vagyok. Nagy tömeg. Az ügyész elemében van; a vádbeszéd fulmináns, a vád felépítése mesteri. Packett védőügyvédnek siralmas a szerepe: Cloan csökönyösen hallgat, egyetlen szava sincs tulajdon védelmére. Nekem kell előterjesztem szakértő-véleményt az ujjnyomatokról. A vélemény egyszerű és rövid: Gerry Cloannak nincs ujjnyomata a most tárgyalt esetet megelőző időből... Ugy láttam, hogy Cloannak sejtelve sincs arról, mit jelent ez a kérdés és a felelet. Szörnyű látvány — a szerencsétlen fiúnak tragikus vergődése!

Május 18. — Halálra ítélték. A zsüri egy és háromnegyed órai tanácskozás után mondta ki a ver-diktet, hogy: „bűnös”... Cloannak egyetlen egy ar-cizma se rezdült meg a kegyetlen ítélet hallatára. Lé-lekbe markoló rejtély!... Tekintete találkozott az enyémel, abban a pillanatban, mikor a bíró föltette a barettjét — nem ismert meg! Üveges, lélektelen szeméből tragikus borzalom révedezett felém. Az arca kísértetiesen sápadt volt: — oh, mi mehetett végbe a lelkében?... Álmodni fogok erről a szörnyű arcról és soha, amíg élek, nem fogom elfeledni!

Május 19. — Nem hiszem el, mert lélektanilag képtelenség, hogy ez a bárgyu Cloan egymaga mert volna vállalkozni erre a szörnyű rablógilykosságra. Aki lelőtte Cartwright inasát — ahelyett, hogy meg-kötözte és betömte volna a száját — vakmerő, min-denre elszánt, brutális gonosztevő volt: mindenben ellentét ennek a nyugodt, gyámoltalan teremtsnek, aki talán a légynek se tudott volna ártani! De hogyan győzzem meg erről Manderton?... Nem bírom elfe-lejteni tragikus szemét...

Dene gyors mozdulattal becsapta kis jegyző-könyvét, talpra ugrott és vetkőzni kezdett. Csak most vette észre, hogy kis kabinjában táncol és mozog minden: a „Megantic” teljes gözzel szántotta az óceánt!...

Föltérdelt ágyára és kinézett a kis, kerek abla-kon. A hold fényesen sütött s a gözstől feltart hullá-mok taraján csillogott a tajték. Dene egyszerre föl-vidult és gyorsabban vert a szíve. Minden óra, amit átalszik holnap reggelig, közelebb visz az ismeretlen városhoz, ahol már várja Hermann Rontz — a titok-zatos idegen, aki kezében tartja Gerry Cloan életét... És neki még hetvenkét órája van!

### IV. FEJEZET.

A „Megantic” végre kikötött a dockban. A földé-zenen fejtetőre állt minden: igazi perzsa-vásár volt. Az utasok izgatottan futkároztak, idegesen cihelőd-tek kifelé, a vámhivatalhoz, hordárok nagy kézi-kocsikkal, melyeken toronymagasra halmozták az utazó táskákat és ládákat, az utasok hozzátartozói, akik feljöttek a hajóra és sirtak is, nevettek is a vi-szontlátás örömeiben — szóval teljes volt a fölför-dulás.

Tredor Dene, kabátja a karján, kezében kis tás-kája, lassan tartott kifelé a gomolygó tömegben. Pusztá megszokásból tanulmányozta az „egyéneket” a tarkán hullámozó sokaságban s egyszerre csak meg-akadt a szeme azon a tagbaszakadt, hatalmas alakon, aki az oldalfolyosó elején az egyik stewarddal beszél-getett. Első látásra megismerte, hogy detektív... a gyanakvó, ide-oda vizslató szemjárás, az egyenes, ma-gabizó testtartás, a sötét ruha és a panama-kalap meg a rövid, vastag bot... nem lehetett más, mint de-  
tektív.

— Mondom, hogy feljött a hajóra — magyarázta a detektív a pincérnek, éppen amikor Dene megállt a hátuk mögött. — Zömök, ragyás pofa: Nick a neve. Már kint a parton megfigyeltem, amint lopva sugott-bugott a combarájával, de egyszer csak hirtelen eltün-tek a szemeim elől. Másfelé nem szökhettek: csak itt kell lenni mindkettőnek a hajó földézetén...

— Lehet, de én nem láttam őket — vonogatta a vállát idegesen a steward — keresse meg a földézet-mestert... amott van, látja — és mutatta — nekem most más dolgom van... Parancsol uram? — fordult előzőeken Denehez, aki türelmesen várt a steward mellett, míg végez a detektívv.

— Szeretném tudni, hogy nincs-e levelem a dock-ban? — kérdezte Dene és megmondta a nevét.

— Azonnal, sir — felelt a steward és kezdte ke-resni Dene nevét a postai küldemények hosszú listá-jában.

Dene, valami „kollegiális szimpátiától” hajtva, még egyszer meg akarta nézni a detektívet s ahogy utána fordult és — szemtől szemben állt vele a lány!

Mindig ilyennek gondolta, mikor szerelemről, boi-dogságról ábrándozott — és azonnal ráismert, hogy... ez az igazi! A feneketlen fölfordulásban, az egymást lökdöső, izgatottan kipirult, zajosan hullámozó tömeg-ben Ő volt az egyetlen nyugodt, nem ideges alak, aki fölényes egykedvűséggel nézte a kavargó zürzavart.

Mrs. Fanning társaságában volt, akit Dene is-mert, névről is, személyesen is, mert együtt utazott vele Southamptonból New Yorkig. Mrs. Fanningot a leánya várta a kikötőben — bizonyára ezért jött a ha-jóra a leány is — s míg az anya és leánya kölcsönö-sen ölelték-csókolták egymást, Ő kissé félrehúzódott tőlük.

Tipusa volt a vérbéli „amerikai” leánynak: magas, karcsu, jól kisportolt, egészségtől duzzadó, szoborszerű alak. Az a kissé hanyag és előkelő nemtörődömség, amellyel lenézte környezetét, csak külszin volt és nem leplezte lappangó élnétségét, magas intelligenciáját és föl-fölszálló humorát, mely időnként kisugárzott nyílt és merész tekintetében. Kis fehér kalapját kac-kiasan félrecsapva viselte dióbarna haján, melynek előreugró fűrtjei kacéran övezték klasszikus metszésű, szép arcát.

Tekintete találkozott Dene szemével, de közöm-bösen átsiklott rajta — észre sem vette s a fiatal-ember csalódottan sóhajtott föl. Nem volt öntelt és el-bizakodott: jól tudta, hogy nem „férfi szépség” — de szürke ruhája alatt romantikus szív dobogott. Vörösbe játszó hajával, szeplős arcával és pápaszemével nem számíthatta magát a „szivdöglesztő” férfiak közé — de azért, mialatt rablók, sikkasztók és gyilkosok ujj-nyomatait rendezgette a Scotland Yard dohos hivatali szobájában, sokszor elábrándozott arról a csodás lány-ról, akit megszédít majd Dene detektív-főfel-ügyelő zsenialitása, úgy hogy meglátja a valódi, nagy, lelki értéket a semmit mondó, közönséges külső alatt...

Reardon, elegáns kék ruhában, éppen most jött lefelé a felső fedélzetről. Dene sajtó irigységgel nézte a dölceg, magabizó alakot. Ez — igen: tudott bánni a nőkkel... Valamerre nézett ragyogó szemével, meg-vesztegető mosolyával: feléje dobogtak a női szívek és nem volt a hajón egyetlen egy nő sem, aki ne lett volna büszke és boldog, ha Reardon félórát foglal-kozott vele.

(Folytatása következik.)